

Лекция 12

Линеен дискриминантен анализ

В тази лекция ще научите:

- Що е това линеен дискриминантен анализ;
- Що е това ковариационна матрица;
- Приложение на линейния дискриминантен анализ в химията;

Линейният дискриминантен анализ (ЛДА)

- се използва в статистиката, разпознаването на образи и обучението на машини,
- за да се намери линейна комбинация от признаци;
- получената линейна комбинация е нов признак и той характеризира много по-добре разделянето на два или повече класа.

В тази лекция ще покажем приложението на метода за два класа.

Неговото приложение за повече класове е подобно и ако усвоите този материал, то лесно се разбира.

Алгоритъмът на ЛДА е

- бърз;
- еднозначен;
- ако класовете са линейно разделими, той напълно разделя двата класа;
- ако класовете са линейно неразделими в пространството на признаците, методът осигурява нова променлива, която най-добре разделя класовете, въпреки тяхното припокриване.

ЛДА е подобен на ANOVA (analysis of variance) и регресионния анализ, които се опитват да обяснят една зависима променлива от признаците (променливите), които характеризират извадката от данни.

ЛДА е подобен на анализа на главните компоненти (principal component analysis, PCA), защото подобно на него ЛДА намира линейна комбинация от изходните променливи.

Да припомним някои понятия

- един образ (обект) се характеризира с няколко променливи (признаци);
- образът е многомерен вектор: признаците са координатите на вектора;
- **скаларно произведение** на два вектора,

$$\mathbf{x} = (x_1, x_2, \dots, x_N) \text{ и } \mathbf{w} = (w_1, w_2, \dots, w_N)$$

се получава като се умножат съответните координати на векторите и се съберат

$$\mathbf{x} \cdot \mathbf{w} = x_1 w_1 + x_2 w_2 + \dots + x_N w_N = \sum x_n w_n = \sum w_n x_n$$

- ако координатите на втория вектор са постоянни коефициенти, то горната сума е **линейна комбинация** от координатите на първия вектор.

Да припомним някои понятия

- **Ковариация** на две случайни величини X и Y се дава с израза

$$\text{cov}(X, Y) = M \{ [X - M(X)] [Y - M(Y)] \}$$

където с $M()$ е означено съответното математическо очакване.

Ако имаме M измервания на двете величини

#	1	2	3	... m ...	M
X	x_1	x_2	x_3	x_m	x_M
Y	y_1	y_2	y_3	y_m	y_M

Оценка за ковариацията е изразът

$$\sigma_{x,y} = [\sum (x_n - \bar{x}) (y_n - \bar{y})] / (M - 1),$$

където се сумира по броя измервания (от 1 до M), а $\bar{x}$ и $\bar{y}$ са съответните средни стойности.

Нека имаме обучаваща извадка на M образа с N признака.

Нека първите M_1 обекти са от първи клас, а вторите M_2 – от втори.

$$M_1 + M_2 = M$$

Това на практика представлява една матрица, X , с M реда и с N колони.

Произволен елемент $x_{m,n}$ на тази матрица преставалява стойността на $n^{\text{ти}}$ признак на $m^{\text{ти}}$ образ.

За обектите от първи клас и за тези можем да изчислим съответните средни образи $\bar{x}_1$ и $\bar{x}_2$, както и тяхната разлика $\bar{\Delta} = \bar{x}_1 - \bar{x}_2$.

$$\bar{x}_{1_p} = (\sum x_{m_1,p}) / M_1 ; p = 1, 2, \dots N$$

$$\bar{x}_{2_p} = (\sum x_{m_2,p}) / M_2 ; p = 1, 2, \dots N$$

$$\bar{\Delta}_p = \bar{x}_{2_p} - \bar{x}_{1_p} ; p = 1, 2, \dots N$$

За образите на двата класа можем да съставим т.н. ковариационни матрици Σ_1 и Σ_2 , чийто елементи са равни на

$$\sigma_{1p,q} = [\sum (x_{m_1,p} - \bar{x}_p) (x_{m_1,q} - \bar{x}_q)] / (M_1 - 1); p,q = 1, 2, \dots N$$

и

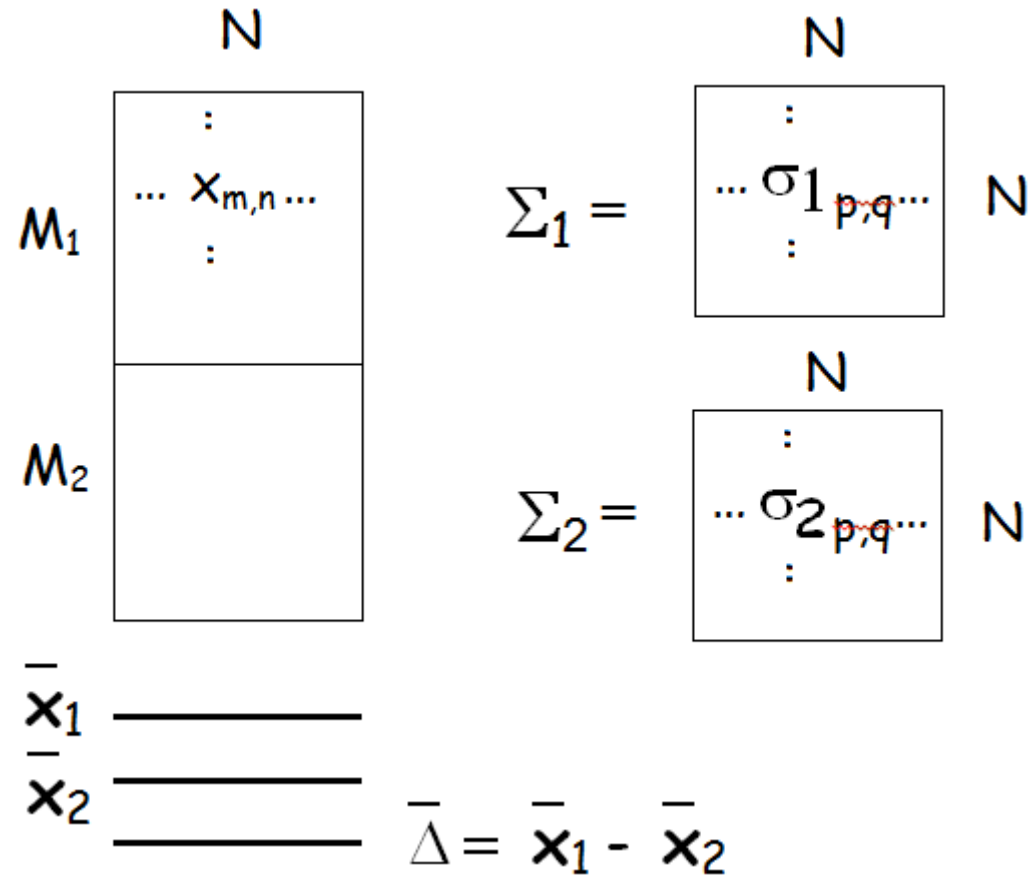
$$\sigma_{2p,q} = [\sum (x_{m_2,p} - \bar{x}_p) (x_{m_2,q} - \bar{x}_q)] / (M_2 - 1); p,q = 1, 2, \dots N$$

В първата сума се сумира по m_1 от 1 до M_1 , а във втората по m_2 от 1 до M_2 .

Обърнете внимание, че ковариацията се изчислява със съответните колони!

И двете ковариационни матрици са симетрични квадратни матрици с размерност, равна на броя признаци (променливи) N .

Тези изчисления графично могат да се онгаледят по следния начин

Трите вектора, два за средните образи и един за тяхната разлика, представляват матрици с размерност 1 на N =

Новата координата се дава като линейна комбинация от координатите на образите в обучаващата извадка:

$$d = \mathbf{x} \mathbf{w} = x_1 w_1 + x_2 w_2 + \dots + x_N w_N = \sum x_n w_n = \sum w_n x_n$$

Обърнете внимание, че d е число, а не вектор!

Как се изчислява векторът $\mathbf{w}$?

Той има такива координати w_n , че следният израз е максимален за обучаващата извадка

$$F = (\bar{d}_2 - \bar{d}_1)^2 / (s_1^2 - s_2^2),$$

където $\bar{d}_2$ и $\bar{d}_1$ са средните стойности на променливата d за обектите от клас 2 и клас 1 в обучаващата извадка, а s_1^2 и s_2^2 - съответните стандартни отклонения на променливата d за тези класове.

Математиците са доказали, че векторът w се получава по следната формула

$$w = \bar{\Delta} (\Sigma_1^{-1} \text{ и } \Sigma_2^{-1})$$

където Σ_1^{-1} и Σ_2^{-1} са обратните матрици на съответните ковариационни матрици Σ_1 и Σ_2 .

Този вектор осигурява най-голямо отношение F за обектите на обучаващата матрица.

Тъй като в числителя на F имаме квадрат, то и векторът $(-w)$ дава същото F , т.е. същото най-голямо разделяне на двата класа!

Тъй като отношението F е безразмерно, то и векторът (aw) , където a е произволно число, дава същото F , т.е. същото най-голямо разделяне на двата класа!

Затова векторът w се нормира да има дължина единица:

$$w' = w / |w|$$

По новата променлива d може да се избере праг (threshold), d_{thr} , за който да имаме

$$\text{Ако } \mathbf{x} \text{ е от 1 клас } d = \mathbf{x} \mathbf{w} = x_1 w_1 + x_2 w_2 + \dots + x_N w_N = \sum w_n x_n < d_{thr}$$

$$\text{Ако } \mathbf{x} \text{ е от 2 клас } d = \mathbf{x} \mathbf{w} = x_1 w_1 + x_2 w_2 + \dots + x_N w_N = \sum w_n x_n > d_{thr}$$

Разбира се, ако данните са линейно разделими, горните две отношения могат да са изпълнени за всички обекти от обучаващата извадка.

Има случаи на линейно разделими данни, които не се разделят с ЛДА!

